

SPAREBANKEN SØR

4. kvartal 2019

Sigve Knutson

VINNER AV SPAREBANKEN SØR KUNSTNERPRIS 2018.

Sigve Knutson (f.1991, fra Lillesand) har på tross av sin unge alder fått stor oppmerksomhet for å arbeide på en innovativ, leken og nyskapende måte. Hans objekter befinner seg gjerne i et landskap mellom kunst, arkitektur og design, og selv om de minner om skulpturer er de også ment for bruk. Alle arbeidene er håndlaget, og verktøy og metoder som benyttes viser seg som spor i arbeidene.

Knutson er utdannet ved arkitekt og designhøyskolen i Oslo og ved Designakademiet i Eindhoven i Nederland. Hans karriere fikk en kickstart i 2017 da han havnet på New York Times liste over de 16 beste tingene de hadde sett under møbelmessene i Milano.

Nøkkeltall konsern	4
Styrets beretning	5
Resultatregnskap	14
Balanse	15
Kontantstrøm	16
Egenkapitaloppstilling	17
Noter	18
Risiko og Kapitalstyring	31
Kvartalsvis resultatutvikling	32
Nøkkeltall konsern 2015-2019	33
Beregninger	34
Alternative resultatmål - APM	35
Erklæring i henhold til Verdipapirhandelloven § 5-6	36

Resultat (mill. kroner)	4. kvartal	4. kvartal	31.12.2019	31.12.2018
	2019	2018		
Netto renteinntekter	523	447	1 926	1 729
Netto provisjonsinntekter	91	82	344	318
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-31	-49	24	2
Sum andre driftsinntekter	26	3	74	23
Sum netto inntekter	609	483	2 368	2 072
Sum driftskostnader før tap	233	255	918	884
Driftsresultat før tap	376	228	1 450	1 188
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	-3	-44	-17	-36
Resultat før skattekostnad	379	272	1 467	1 224
Skattekostnad	86	68	342	285
Resultat for perioden	293	204	1 125	939
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltning				
Netto renteinntekter	1,60 %	1,46 %	1,53 %	1,46 %
Netto provisjonsinntekter	0,28 %	0,27 %	0,27 %	0,27 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-0,09 %	-0,16 %	0,02 %	0,00 %
Andre driftsinntekter	0,08 %	0,01 %	0,06 %	0,02 %
Sum netto inntekter	1,87 %	1,58 %	1,88 %	1,75 %
Sum driftskostnader før tap	0,71 %	0,83 %	0,73 %	0,75 %
Driftsresultat før tap	1,15 %	0,74 %	1,15 %	1,00 %
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	-0,01 %	-0,14 %	-0,01 %	-0,03 %
Resultat før skattekostnad	1,16 %	0,89 %	1,17 %	1,03 %
Skattekostnad	0,26 %	0,22 %	0,27 %	0,24 %
Resultat for perioden	0,90 %	0,67 %	0,89 %	0,79 %
Nøkkeltall resultat				
Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	9,6 %	7,2 %	9,5 %	8,5 %
Kostnader i % av inntekter	38,2 %	52,8 %	38,8 %	42,7 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter	36,4 %	48,0 %	39,2 %	42,7 %
Nøkkeltall balanse				
Forvaltningskapital	129 499	121 125	129 499	121 125
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	129 600	121 400	125 900	118 600
Netto utlån til kunder			106 334	102 942
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.			3,3 %	5,6 %
Innskudd fra kunder			57 949	56 537
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.			2,5 %	1,7 %
Innskudd i % av netto utlån			54,5 %	54,9 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)			13 081	11 845
Tap i prosent av netto utlån, annualisert			-0,01 %	-0,17 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån			0,27 %	0,21 %
Andre nøkkeltall				
Likviditetsreserve (LCR) konsern			148 %	190 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern - EUR			1168 %	4727 %
Likviditetsreserve (LCR) morbank			140 %	180 %
Ren kjernekapitaldekning			15,7 %	14,8 %
Kjernekapitaldekning			17,6 %	16,4 %
Kapitaldekning			20,3 %	18,7 %
Ren kjernekapital			11 356	10 517
Kjernekapital			12 767	11 591
Netto ansvarlig kapital			14 686	13 096
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)			9,3 %	9,1 %
Antall ekspedisjonssteder			34	34
Antall årsverk i bankvirksomheten			429	434
Nøkkeltall egenkapitalbeviset				
Egenkapitalbevisbrøk, vektet gjennomsnitt for perioden	17,2 %	17,9 %	17,2 %	17,9 %
Antall utstedte bevis			15 663 944	15 663 944
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (morbank)	2,4	1,6	9,3	7,7
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (konsern)	3,1	2,2	11,7	10,1
Utbytte / foreslått utbytte siste år pr. egenkapitalbevis			8,0	6,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			128,5	123,2
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			0,9	0,8
Børskurs ved utgangen av perioden			110,0	96,9

Generelt

Sparebanken Sør er et uavhengig og selvstendig finanskonsern med virksomhet innenfor bank, verdipapirhandel og eiendoms-megling i Agder, Telemark og Rogaland.

Eiendomsmeglervirksomheten drives gjennom datterselskapet Sørmeqleren. Skade- og livsforsikringsprodukter leveres via forsikrings-selskapet Frende hvor banken er deleier. Banken er også deleier i selskapene Norne Securities og Brage Finans, leverandører av henholdsvis verdipapirhandel, leasing og forbruksfinansiering.

Hovedtrekk 4. kvartal 2019

- Meget godt resultat fra ordinær drift
- Positiv utvikling i netto renteinntekter
- Gode resultatbidrag fra Frende og Brage
- Effektiv drift og lave kostnader
- Netto inngang på tap utlån
- 12 måneders utlånsvekst på 3,3 prosent
- 12 måneders innskuddsvekst på 2,5 prosent
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 9,6 prosent
- Ren kjernekapitaldekning på 15,7 prosent og uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) på 9,3 prosent
- Styret vil foreslå å utdele utbytte for 2019 på 8,00 kroner per egenkapitalbevis

Hovedtrekk 2019

- Historisk godt resultat
- Meget godt resultat fra ordinær drift
- Positiv utvikling i netto renteinntekter
- Gode resultatbidrag fra Frende og Brage
- Effektiv drift og lave kostnader
- Netto inngang tap på utlån
- Egenkapitalavkastning etter skatt på 9,5 prosent

Økonomiske rammebetingelser

Styringsrenten ble den 19. september 2019 økt fra 1,25 prosent til 1,5 prosent. Begrunnelsen for renteøkningen var at det har vært god vekst i norsk økonomi, og at den underliggende prisveksten har vært noe høyere enn inflasjonsmålet på 2 prosent. Norges Bank holdt renten uendret på siste rentemøtet 18. desember 2019. Slik Norges Bank vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten mest sannsynlig bli værende på dette nivået den nærmeste tiden.

Kapitalmarkedene i både inn- og utland har vært velfungerende. Dette har gitt konsernet tilgang til finansiering gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett og seniorobligasjoner i 2019. Kredittspredene har vært relativt stabile i 2019.

Årsveksten i innenlandsk bruttogjeld til publikum, K2, var ved utgangen av desember 2019 på 5,1 prosent. Veksten i kreditt til husholdninger og næringsliv var på henholdsvis 5,0 prosent og 4,9 prosent.

I desember 2018 besluttet Finansdepartementet å øke kravet til motsyklisk kapitalbuffer fra 2,0 prosent til 2,5 prosent med virkning fra 31. desember 2019. Økningen er i tråd med anbefaling gitt av Norges Bank.

Finansdepartementet vedtok 19. desember 2019 forskriftsendringer som setter EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV i kraft fra 31. desember 2019. Ikrafttreddelsen innebærer at blant annet at kapitalkravene for utlån til små og mellomstore bedrifter (innføring av «SMB-rabatt») blir redusert. Den foreslåtte forskriftsendringen knyttet til rammene for fastsettelse av systemrisikobufferkrav er også vedtatt. Systemrisikobufferkravet øker fra 3 til 4,5 prosent. Departementet vil fastsette en overgangsregel for banker som benytter standardmetoden eller grunnleggende IRB som innebærer at disse bankene først skal oppfylle økt systemrisikobufferkrav på 4,5 prosent for alle engasjementer med virkning fra 31. desember 2022.

Banken mottok den 20. desember 2019 vedtak om minimumskrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (MREL) fra Finanstilsynet. MREL og intern oppkapitalisering er et sentralt element i krisehåndteringsdirektivet (BRRD). MREL kravet er på

33,5 prosent av justert risikovektet engasjementsbeløp basert på bankens balanse pr. 31. desember 2018. Hensyntatt tilgjengelig ansvarlig kapital i banken medfører vedtaket et krav til konvertibel gjeld på 9,8 mrd. kroner. Bankens MREL-krav er i vedtaket gjort gjeldende fra 31. mars 2020, mens kravet til etterstilling skal oppfylles innen 31. desember 2022. I overgangsperioden kan banken benytte seniorgjeld med gjenværende løpetid på mer enn 1 år, som er utstedt før 1. januar 2020 til å oppfylle kravet. Bankens skal innen 31. mars 2020 legge frem for Finanstilsynet en plan for oppfyllelse av kravet om etterstilt gjeld. Finanstilsynet vil tidlig i overgangsperioden fastsette kravet på årlig basis, men varsler at kravet etter hvert vil oppdateres med kortere tidsetterslep.

Resultat

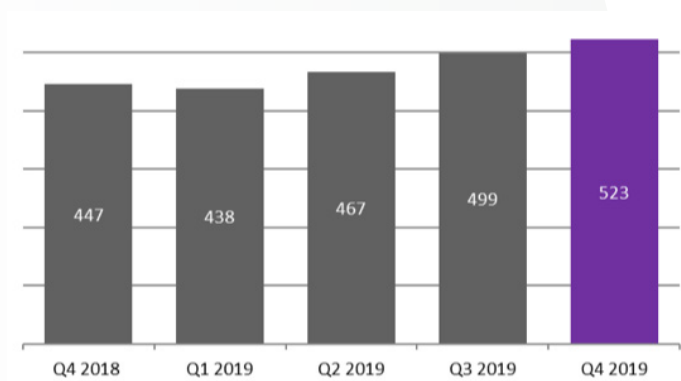
Resultat før skatt utgjorde 379 mill. kroner i 4. kvartal 2019, mot 272 mill. kroner i samme periode i 2018. En resultatforbedring på hele 107 mill. kroner.

Egenkapitalavkastning etter skatt for konsernet utgjorde 9,6 prosent i 4. kvartal 2019, mot 7,2 prosent i samme periode i 2018.

Resultat før skatt i 2019 utgjorde 1 467 mill. kroner, mot 1 224 mill. kroner i 2018. Egenkapitalavkastningen etter skatt utgjorde 9,5 prosent i 2019, mot 8,5 prosent i 2018.

Rentenetto

Rentenetto pr. kvartal i mill. kroner

Netto renteinntekter utgjorde 523 mill. kroner i 4. kvartal 2019, mot 447 mill. kroner i 4. kvartal 2018.

Norges Bank har økt styringsrenten tre ganger i 2019, og banken har fulgt opp med økning i utlånsrentene. Siste renteendring ble besluttet i september og renteendringen hadde full effekt fra 7. november 2019.

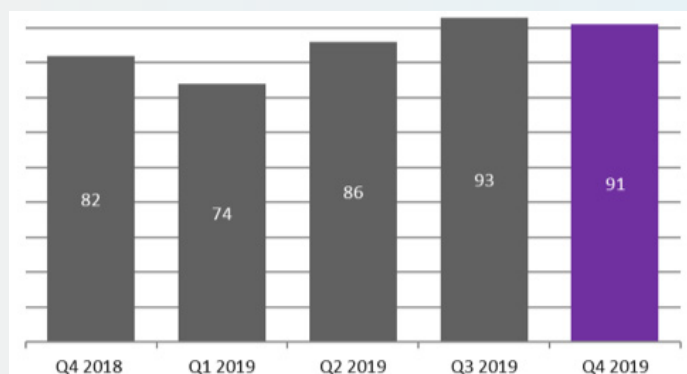
Renteendringen på utlån har bidratt til økte renteinntekter både i kvartalet og for året. Renteøkningene på boliglån har vært mindre enn økningen i NIBOR, noe som har medført et press på utlånsmarginene.

Økte markedsrenter (NIBOR) har medført økte fundingkostnader, økningen i renter på innskudd har vært moderat og dermed medført en positiv utvikling i bankens innskuddsmarginer.

Netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i 4. kvartal 2019 var 1,60 prosent, opp fra 1,46 prosent på samme tid året før.

Provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter pr. kvartal i mill. kroner

Netto provisjonsinntekter utgjorde 91 mill. kroner i 4. kvartal 2019, mot 82 mill. kroner i 4. kvartal 2018.

Brutto provisjonsinntekter i 4. kvartal 2019 viste 109 mill. kroner, mot 98 mill. kroner i 4. kvartal 2018.

Provisjonsinntekter	4. kvartal 2019	4. kvartal 2018	Endring	2019	2018	Endring
Betalingsformidling	51	45	6	188	173	15
Eiendomsmegling	23	23	0	116	105	11
Øvrige produktselskaper	35	30	5	99	102	-3
Sum	109	98	11	403	380	23

Ved utgangen av 2019 har det vært økte inntekter fra betalingsformidling og eiendomsmegling. Det har vært en reduksjon i andre provisjonsinntekter. Dette skyldes hovedsakelig en engangsutbetaling på 5 mill. kroner knyttet til provisjon fra salg av livsforsikring i 2018.

Finansielle instrumenter

Netto inntekter fra finansielle instrumenter ble -31 mill. kroner i 4. kvartal 2019, mot -49 mill. kroner i samme periode i fjor.

Netto inntekter fra finansielle instrumenter	4. kvartal 2019	4. kvartal 2018	Endring	2019	2018	Endring
Sertifikater og obligasjoner	-15	-18	3	-23	-33	10
Aksjer inkl. utbytte	-2	-3	1	17	45	-28
Fastrenteutlån	-0	-29	29	14	-1	15
Utstedte verdipapirer - sikringsbokføring	-2	-3	1	24	-10	29
Tilbakekjøp egne utstedte obligasjoner	-19	-3	-16	-29	-15	-14
Andre Finansielle instrumenter	7	7	0	21	16	10
Sum	-31	-49	18	24	2	22

Kredittspredene i obligasjonsmarkedet har økt noe i kvartalet.

Resultateffekter knyttet til sikringsbokføring gjelder i all hovedsak verdiendring knyttet til basisswapper. Basisswappene benyttes som instrument for sikringsbokføring av gjeld med fast rente utstedt i euro. Verdien på basisswappene svinger som følge av markedsendringer og resultatføres. Dette er sikringsinstrumenter, og sett over instrumentenes løpetid er markedsverdiendringene null, forutsatt at obligasjonene holdes til forfall.

Inntekter fra tilknyttede selskaper

Sparebanken Sør har i 2018 og 2019 økt sine eierandeler i Frende Holding AS og Brage Finans AS. Dette er gjort som en del av den strategiske satsningen for i større grad å kunne tilby våre kunder gode, relevante og integrerte løsninger.

Resultateffekt fra tilknyttede selskaper utgjorde 21 mill. kroner i 4. kvartal 2019, opp fra -4 mill. kroner i tilsvarende periode i 2018. For 2019 utgjorde resultateffekten fra tilknyttede selskaper 64 mill. kroner, opp fra 13 mill. kroner i 2018.

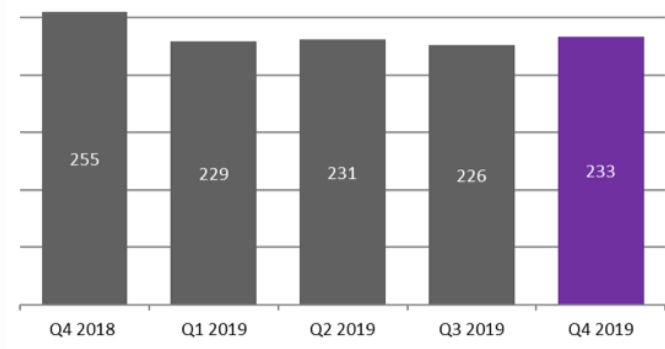
Sparebanken Sørs resultatandel i Brage Finans AS utgjorde i 4. kvartal 4,5 mill. kroner. Resultatandelen utgjorde 23,7 mill. kroner i 2019.

Sparebanken Sørs resultatandel i Frende Holding AS utgjorde 21,4 mill. kroner i 4. kvartal 2019. For 2019 har resultatandelen utgjort 65,5 mill. kroner.

I forbindelse med kjøp av aksjer i Frende Holding AS i 2018 ble det identifisert merverdier som skal avskrives over forventet levetid. Konsernet har avskrevet merverdiene med 5 mill. kroner i 4. kvartal og 20 mill. kroner i 2019. I tillegg ble det gjort en justering på -5,2 mill. kroner i 1. kvartal 2019.

Driftskostnader

Driftskostnader pr. kvartal i mill. kroner

Driftskostnadene utgjorde 233 mill. kroner i 4. kvartal 2019, ned fra 255 mill. kroner i samme periode i 2018.

Driftskostnadene i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital utgjorde 0,71 prosent (0,83 prosent) i 4. kvartal 2019. Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 38,2 prosent (52,8 prosent). Kostnader i forhold til inntekter, ekskl. finansielle instrumenter, var 36,4 prosent (48 prosent).

Kostnadene i bankvirksomheten utgjorde 206 mill. kroner i 4. kvartal 2019, mot 224 mill. kroner i samme periode i 2018.

Regnskapet viser en økning i personalkostnader og avskrivninger i 2019. Økningen skyldes strategiske satsinger gjennom ansettelser og investeringer i systemer. Driftskostnadene var ekstraordinært høye i 4. kvartal 2018 som følge av rehabilitering av bankens hovedkontor og økte pensjonskostnader.

Tap og mislighold

Netto tap på utlån viste netto inngang på tap på 3 mill. kroner i 4. kvartal 2019, mot en inngang på 44 mill. kroner i 4. kvartal 2018. Netto tap på utlån viste en netto inngang 17 mill. kroner for hele 2019, mot en netto inngang på 36 mill. kroner i 2018.

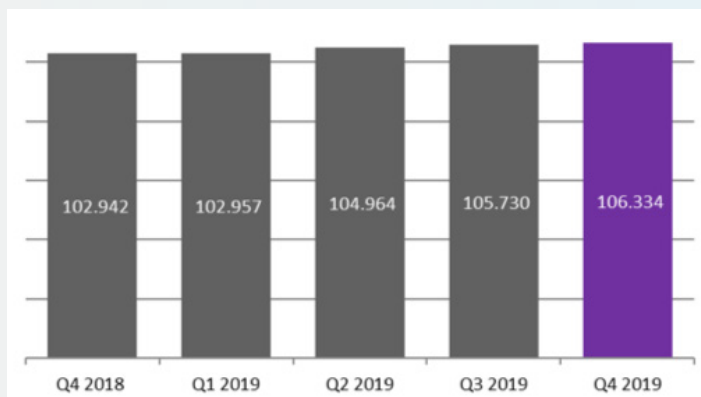
Totale nedskrivninger for konsernet beløp seg til 397 mill. kroner pr. 4. kvartal 2019, som utgjorde 0,36 prosent av brutto utlån. Tilsvarende tall i 2018 var 473 mill. kroner og 0,46 prosent av brutto utlån.

Brutto misligholdte lån over 90 dager var 286 mill. kroner, som utgjorde 0,27 prosent av brutto utlån. Dette var høyere enn tilsvarende tidspunkt i 2018, hvor brutto misligholdte lån var på 213 mill. kroner og utgjorde 0,21 prosent av brutto utlån.

Utlån

Utlån i mill. kroner

Netto utlån har de siste tolv månedene økt med 3,4 mrd. kroner til 106,3 mrd. kroner, en vekst på 3,3 prosent.

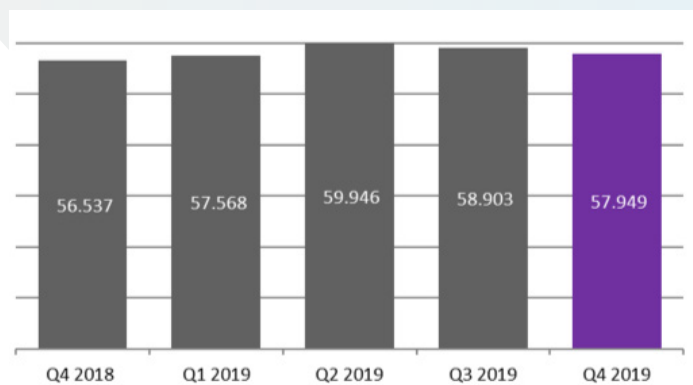
Brutto utlån til personkunder har de siste tolv måneder økt med 2,8 mrd. kroner til 70,1 mrd. kroner, en vekst på 4,2 prosent. Utlånsveksten er lavere enn bankens ambisjon og kredittveksten i Norge. Analyser viser at kredittveksten i bankens hovedområde er lavere enn på landsbasis, og at konsernet dermed opprettholder sine markedsandeler i personmarkedet.

Brutto utlån til bedriftskunder har økt de siste tolv måneder med 0,4 mrd. kroner til 36,4 mrd. kroner, en vekst på 1,1 prosent. Det er høyt fokus på lønnsom vekst innen bedriftsmarkedet, i tillegg har banken vært noe avventende som følge av usikkerhet knyttet til fremtidige kapitalkrav.

Utlån til personkunder utgjorde 66 prosent (65 prosent) av totale utlån ved utgangen av 4. kvartal 2019.

Innskudd

Innskudd i mill. kroner

Innskudd fra kunder har de siste tolv månedene økt med 1,4 mrd. kroner til 57,9 mrd. kroner, en vekst på 2,5 prosent.

Innskudd fra personkunder har økt med 1,3 mrd. kroner til 28,1 mrd. kroner, en vekst på 4,8 prosent.

Innskudd fra bedriftskunder har økt med 0,1 mrd. kroner til 29,8 mrd. kroner, en økning på 0,4 prosent. Banken har redusert andelen større innskudd i 2019, og har hatt en god økning i mindre, driftsrelaterte bedriftsinnskudd.

Innskuddsdekningen i Sparebanken Sør var 54,5 prosent ved utgangen av 4. kvartal 2019, ned fra 54,9 prosent på samme tidspunkt året før.

Markedsfinansiering og likviditetsportefølje

Konsernet har en god likviditetssituasjon. Likviditetsbufferne er betryggende, og forfallstrukturen på innlånene er godt tilpasset virksomheten. Nye langsiktige innlån opptas ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett og seniorgjeld. Konsernet har tilrettelagt for langsiktig finansiering fra det internasjonale markedet gjennom etablerte EMTN programmer.

Samlet ordinær markedsfinansiering utgjorde 53,4 mrd. kroner ved utgangen av 4. kvartal 2019, hvorav 69 prosent var obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Langsiktig finansiering (løpetid over 1 år) hadde en gjennomsnittlig løpetid på 3,5 år ved utgangen av kvartalet.

Konsernets beholdning av rentebærende verdipapirer utgjorde 19,9 mrd. kroner pr. 31. desember 2019. Konsernets likviditetsreserve (LCR) utgjorde 148 prosent pr. 31. desember 2019 (140 prosent i morbank).

Rating

Sparebanken Sør har en A1 rating med «Stable Outlook» fra Moody's. Denne ble endret i juni 2019 fra «Negative Outlook» i forbindelse med innføring av krisehåndteringsdirektivet i norsk rett.

Alle obligasjoner med fortrinnsrett som utstedes av Sparebanken Sør Boligkreditt AS er også ratet av Moody's, og obligasjonene har en trippel A-rating (Aaa).

Ansvarlig kapital og kapitaldekning

Netto ansvarlig kapital utgjorde 14,7 mrd. kroner. Hybridkapital utgjorde 1,4 mrd. kroner og ansvarlig lån 2,0 mrd. kroner. Ved utgangen av 4. kvartal 2019 utgjorde ren kjernekapitaldekning 15,7 prosent, kjernekapitaldekningen 17,6 prosent og kapitaldekningen 20,3 prosent for konsernet Sparebanken Sør. Beregningene er basert på standardmetoden i Basel II regelverket. Det ble innført en ny SMB-rabatt med virkning fra 31. desember 2019 for alle små og mellomstore bedrifter. Rabatten innebærer at kapitalkravet for SMB skal reduseres med en faktor på 23,8 prosent. For å kvalifisere til redusert kapitalkrav, må engasjementene være på maksimalt 1,5 mill. euro. I tillegg gjelder det kun bedrifter med årlig omsetning på maksimalt 50 mill. euro. Effekten for Sparebanken Sør medførte en reduksjon i beregningsgrunnlaget på 1,9 mrd. kroner og utgjorde en forbedring på ca. 0,4 prosentpoeng i ren kjernekapitaldekning.

Sparebanken Sør eier 20,8 prosent av Brage Finans AS. Selskapet er forholdsmessig konsolidert etter reglene om samarbeidende grupper.

For morbank utgjorde ren kjernekapital 16,0 prosent, kjernekapitaldekningen 18,3 prosent og kapitaldekningen 21,4 prosent ved utgangen av 4. kvartal 2019.

Pilar 2-kravet for Sparebanken Sør ble fastsatt i 2018 til 2,0 prosent av risikovektet balanse. Kravet er knyttet til en vurdering av risikofaktorer som ikke dekkes av pilar 1-kravene, og inkluderer også ny metode for å beregne kapitalkrav tilknyttet deleid forsikringselskap. Kapitalkrav knyttet til eierandel i Frende Holding AS utgjør alene ca. 0,3 prosentpoeng.

Konsernet oppfylte kapitalkravene på henholdsvis 14,5 prosent for ren kjernekapital, 16,0 prosent for kjernekapital og 18,0 prosent for totalkapital. Konsernets interne mål er 15,3 prosent i ren kjernekapitaldekning.

Finansdepartementet har vedtatt forskriftsendringer som setter EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV i kraft fra 31. desember 2019. Systemrisikobufferkravet økes fra 3 til 4,5 prosent. Det har tidligere vært signalisert en gradvis innføring av systemrisikobufferkravet innen 2021, men Finansdepartementet vil fastsette en overgangsregel for banker som benytter standardmetoden eller grunnleggende IRB som innebærer at disse bankene først skal oppfylle økt systemrisikobufferkrav med virkning fra 31. desember 2022.

Konsernet vil tilpasse seg nye krav innen 2022, samt sikre nødvendige buffere over minimumskravet.

En viktig del av konsernets målsetting er at ren kjernekapitaldekning skal være på nivå med sammenlignbare banker. Av de store regionbankene er det bare Sparebanken Sør som benytter standardmetoden i kapitaldekningsberegningen, og banken har i dag en høyere uvektet kapitaldekning enn de andre regionbankene. Sparebanken Sør har vedtatt å søke Finanstilsynet om godkjenning av interne modeller i kapitalberegningen (IRB). Arbeidet med å forberede en IRB-søknad er et høyt prioritert område i banken. Arbeidet er imidlertid mer omfattende enn opprinnelig forutsatt, bl.a. som følge av endrede krav fra EBA som påvirker bankens modellutvikling.

Banken har som mål å sende søknad om IRB godkjenning til Finanstilsynet i god tid før implementeringen av økt systemrisiko-bufferkrav i 2022.

Konsernets uvektede kjernekapitalandel (leverage ratio) utgjorde 9,3 prosent ved utgangen av 4. kvartal 2019, mot 9,1 prosent ved utgangen av 4. kvartal 2018. Bankens soliditet vurderes som meget tilfredsstillende.

Banken mottok den 20. desember 2019 vedtak om minimumskrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (MREL) fra Finanstilsynet. MREL og intern oppkapitalisering er et sentralt element i krisehåndteringsdirektivet (BRRD). MREL kravet er på 33,5 prosent av justert risikovektet engasjementsbeløp basert på bankens balanse pr. 31. desember 2018. Hensyntatt tilgjengelig ansvarlig kapital i banken medfører vedtaket et krav til konvertibel gjeld på 9,8 mrd. kroner. Bankens MREL-krav er i vedtaket gjort gjeldende fra 31. mars 2020, mens kravet til etterstilling skal oppfylles innen 31. desember 2022. I overgangsperioden kan banken benytte seniorgjeld med gjenværende løpetid på mer enn 1 år, som er utstedt før 1. januar 2020 til å oppfylle kravet. Bankens skal innen 31. mars 2020 legge frem for Finanstilsynet en plan for oppfyllelse av kravet om etterstilt gjeld. Finanstilsynet vil tidlig i overgangsperioden fastsette kravet på årlig basis, men varsler at kravet etter hvert vil oppdateres med kortere tidssetterslep.

Bankens egenkapitalbevis

Banken hadde pr. 31. desember 2019 utstedt 15 663 944 egenkapitalbevis. Resultat (konsern) pr. egenkapitalbevis utgjorde 3,1 kroner pr. bevis i 4. kvartal og 11,7 kroner pr. bevis etter 4. kvartal. Eierbrøk for 4. kvartal 2019 var 17,2 prosent. Hybridkapitalen (fondsobligasjonslån), som er klassifisert som egenkapital, er holdt utenfor ved beregning av eierbrøk.

Utbytte

Sparebanken Sør skal gjennom god, stabil og lønnsom drift sikre at egenkapitalbeviserne oppnår konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene.

Overskuddet skal fordeles mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av egenkapitalen.

Ved fastsettelse av årlig utbytte skal bankens kapitalbehov ivaretas, herunder myndighetspålagte krav til kapitaldekning, forventninger hos investorer samt bankens strategiske planer.

Det er en målsetting at 50 til 70 prosent av egenkapitalbevisernes andel av årets resultat etter skatt skal utdeles som utbytte.

Styret vil foreslå for forstanderskapet å utdele utbytte for 2019 på kr 8,0 pr. egenkapitalbevis, som utgjør ca. 69 prosent av konsernets resultat pr. egenkapitalbevis. Børskurs 31.12.2019 var 110,0 kroner og målt mot denne, gir foreslått utbytte gir en direkte-avkastning på 7,3 prosent. I tillegg vil det bli foreslått å avsette 60 mill. kroner til gavefondet.

Datterselskaper og samarbeidende selskaper

Bankens heleide datterselskap **Sparebanken Sør Boligkreditt AS** har konsesjon til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), og benyttes som et instrument i bankens langsiktige fundingstrategi. Pr. 31. desember 2019 hadde banken overført boliglån på 40,2 mrd. kroner til selskapet, tilsvarende 60 prosent av samlede utlån til personmarkedet.

Bankens egen eiendomsmeglervirksomhet, **Sørmeglere**, er den klart ledende megleren på Sørlandet. Sørmeglere fortsetter å vokse, har nå 83 ansatte og er lokalisert på 17 steder. Sørmeglere hadde pr. 31. desember 2019 et resultat før skatt på 12 mill. kroner, mot 8 mill. kroner i samme periode året før.

Frende Holding AS (eierandel 20,2 prosent) er morselskapet til Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS, som tilbyr skade- og livsforsikring til privatpersoner og bedrifter.

Frende Holding AS hadde i 4. kvartal 2019 et resultat før skatt på 129,4 mill. kroner, mot -16,4 mill. kroner i samme periode året før. Resultatet i kvartalet var positivt for både liv- og skadevirksomheten. Resultatet før skatt i 2019 utgjorde 401,8 mill. kroner, mot 44,1 mill. kroner i 2018.

Frende Skade hadde et resultat før skatt i 2019 på 267,0 mill. kroner, mot 9,3 mill. kroner i 2018. Selskapet hadde totalt 2 111 mill. kroner (1 994 mill. kroner) i bestandspremie, og er fordelt på over 164 000 kunder. Markedsandelen var pr. utgangen av 3. kvartal 3,5 prosent. Skadeprosenten pr. 31. desember var 77,4 prosent (81,5 prosent), og selskapets combined ratio var 96,0 prosent (100,5 prosent). Egenkapitalavkastningen for Frende Skade var 17 prosent (0 prosent) for året.

Frende Liv hadde et resultat før skatt i 2019 på 155,0 mill. kroner, mot 40,4 mill. kroner året før. Bestandspremien eksklusiv sparing har i løpet av 2019 økt til 568 millioner kroner (530 millioner kroner), en vekst på 38 millioner kroner i løpet av året. Egenkapitalavkastningen for Frende Liv er 28,8 prosent (8,4 prosent) for året.

Brage Finans AS (eierandel 20,8 prosent) er et finansieringsselskap som tilbyr leasing og salgspantlån til bedrifts- og privatmarkedet. Selskapet har hovedkontor i Bergen med kontorer i Stavanger, Kristiansand, Ålesund, Haugesund og Kragerø. Distribusjon av selskapets produkter skjer hovedsakelig gjennom eierbanker, eget salgssapparat og via forhandlere.

Brage Finans AS (Brage) oppnådde i 4. kvartal et resultat før skatt på 44,7 mill. kroner, mot 23,7 mill. kroner i samme periode året før.

Resultatet før skatt i 2019 utgjorde 168,2 mill. kroner mot 93,9 mill. kroner i 2018. Resultatet tilsvarte en egenkapitalavkastning på 8,0 prosent sammenlignet med 7,6 prosent i 2018.

Brage hadde ved utgangen av 4. kvartal 2019 en brutto utlånsportefølje på 12,0 mrd. kroner, en økning på 2,7 mrd. kroner sammenlignet med samme tid året før.

Norne Securities AS (eierandel 17,4 prosent) er et verdipapirforetak som tilbyr internetthandel, tradisjonelle meglertjenester og corporate finance tjenester.

Norne har videreutviklet rollen som Norges ledende rådgiver og tilrettelegger for egenkapitalbevis i norske sparebanker. Selskapet har videre spisset virksomheten i to klare markedsområder: Online aksje- og fondshandel til privatkundemarkedet og Corporate Finance- og Investeringsrådgivning til bedriftskundemarkedet og profesjonelle investorer.

Balder Betaling AS (eierandel 22,2 prosent) eies av Sparebanken Sør sammen med 14 andre sparebanker. Selskapet har en eierandel på 10,6 prosent i Vipps AS, og har som mål å videreutvikle Vipps sammen med øvrige eiere.

Utsiktene fremover

Styret anser resultatet for 4. kvartal 2019 som meget tilfredsstillende. Renteendringer er gjennomført og har gitt god effekt på bankens rentenetto. Banken er godt posisjonert til å levere gode resultater også i 2020. Rammebetingelsene for norsk økonomi og for Sparebanken Sør i den nærmeste tiden synes å være gode.

Boligprisene i bankens hovedmarkeder har hatt en positiv, men moderat utvikling over flere år. Statistikken for 4. kvartal 2019 viste en svak positiv vekst i boligprisene i bankens markedsområde. Konsernets utlån med pant i bolig er godt sikret, og konsernet står godt rustet for å møte eventuelle fall i boligprisene. Dette underbygges av gjennomførte stresstester.

Norges Bank endret styringsrenten den 19. september 2019 fra 1,25 prosent til 1,50 prosent, og renten er holdt uendret gjennom 4. kvartal. Norges Banks prognoser indikerer at styringsrenten trolig vil holdes i ro i den nærmeste tiden.

Konsernet har et krav til ren kjernekapital, inkludert pilar 2-tillegg på 2,0 prosent, som utgjør 14,5 prosent. Konsernet har en målsetning om ren kjernekapitaldekning på 15,3 prosent ved årsskiftet. Ved utgangen av 4. kvartal 2019 var ren kjernekapitaldekning 15,7 prosent, et godt utgangspunkt for markedsmessige tilpasninger,

Finansdepartementet har vedtatt forskriftsendringer som setter EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV i kraft fra 31. desember 2019. Systemrisikobufferkravet økes fra 3 til 4,5 prosent. Finansdepartementet vil fastsette en overgangsregel for banker som benytter standardmetoden eller grunnleggende IRB som innebærer at disse bankene først skal oppfylle økt systemrisikobufferkrav med virkning fra 31. desember 2022. Konsernet vil tilpasse seg nye krav innen 2022, samt sikre nødvendige buffere over minimumskravet.

Konsernet har en langsiktig ambisjon om en utlånsvekst i overkant av kredittveksten. Konsernet har et mål om en egenkapitalavkastning på 9 prosent.

Basert på bankens sammensetning av utlånsporteføljen, konjunkturutviklingen og lokale markedsforhold, forventes det at tapene i Sparebanken Sør vil ligge på et lavt nivå for 2020.

Banken skal i tråd med vedtatt strategi ha høy oppmerksomhet på kostnader og langsiktig verdiskaping. Bankens investeringer i teknologi vil fortsette, og skal bidra til kostnadseffektiv drift, samt muliggjøre effektivisering av kontorstrukturen. Sammen med god kvalitet i kredittarbeidet, vil dette bidra til fortsatt lønnsom vekst og utvikling for Sparebanken Sør.

Hendelser etter kvartalets utløp

Det har ikke vært registrert hendelser etter 31. desember 2019 som påvirker kvartalsregnskapet.

Kristiansand, 6. februar 2020

Stein A. Hannevik
styrets leder

Inger Johansen
nestleder

Tom Erik Jebsen

Erling Holm

Marit Kittilsen

Mette Ramfjord Harv

Jan Erling Tobiassen
ansattes representant

Gunnhild Tveiten Golid
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN				
31.12.	31.12.	4. kvartal	4. kvartal		4. kvartal	4. kvartal	31.12.	31.12.	
2018	2019	2018	2019	Noter	2019	2018	2019	2018	
1 291	1 543	342	314	Renteinntekter fra eiendeler vurdert til amortisert kost	3	912	728	3 305	2 778
1 012	1 148	264	420	Renteinntekter fra eiendeler vurdert til virkelig verdi	3	142	98	487	367
951	1 172	257	321	Rentekostnader	3	530	379	1 866	1 416
1 352	1 519	349	413	Netto renteinntekter	3	523	447	1 926	1 729
346	365	93	106	Provisjonsinntekter		109	98	403	380
62	59	16	18	Provisjonskostnader		18	16	59	62
283	306	77	88	Netto provisjonsinntekter		91	82	344	318
16	11	-	-	Utbytte		-	-	6	7
19	47	-41	-13	Netto inntekter fra andre finansielle instrumenter		-31	-49	18	-5
35	58	-41	-13	Netto inntekter fra finansielle instrumenter		-31	-49	24	2
13	64	-4	21	Inntekter fra eierinteresser i tilknyttede selskaper		21	-4	64	13
9	8	2	3	Andre driftsinntekter		5	7	10	10
22	72	-2	24	Sum andre inntekter		26	3	74	23
1 692	1 954	383	512	Sum netto inntekter		609	483	2 368	2 072
415	438	121	114	Personalkostnader		138	144	533	499
29	37	8	12	Av- og nedskr. på varige driftsmidler og immat. eiendeler		11	10	37	30
338	336	98	86	Andre driftskostnader		84	101	348	355
782	811	227	212	Sum driftskostnader før tap		233	255	918	884
910	1 143	156	300	Driftsresultat før tap		376	228	1 450	1 188
-33	-21	-44	-5	Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	4	-3	-44	-17	-36
943	1 164	200	305	Resultat før skattekostnad	2	379	272	1 467	1 224
212	261	50	69	Skattekostnad		86	68	342	285
731	904	150	236	Resultat for perioden		293	204	1 125	939
				Minoritetsinteresser		0	1	0	1
731	904	150	236	Majoritetsinteresser		293	203	1 125	938
56	60	12	14	Hybridkapitaleiernes andel av resultatet		14	12	60	56
675	844	138	222	EK-Beviseierne og grunnfondets andel av resultatet		279	191	1 065	883
731	904	150	236	Resultat for regnskapsåret		293	203	1 125	939
7,7	9,3	1,6	2,4	Resultat/utvannet resultat pr. egenkapitalbevis (i hele kroner)		3,1	2,2	11,7	10,1
Utvidet resultatregnskap									
Poster som vil bli omklassifisert til resultatet									
				Verdiendring basiswapper		1	-4	-4	-20
0	0	0	0	Verdiendring utlån med pant i bolig					
0	0	0	0	Skatteeffekt		0	-1	1	5
0	0	0	0	Sum utvidet resultat		1	-5	-3	-15
731	904	150	236	Sum totalresultat for perioden		294	199	1 122	924
				Minoritetsinteresser		1	1	1	1
				Majoritetsinteresser		293	198	1 121	923
7,7	9,3	1,6	2,4	Totalresultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (i hele kroner)		3,1	2,1	11,7	9,9

MORBANK		Mill. kroner	KONSERN		
31.12.	31.12.			31.12.	31.12.
2018	2019	EIENDELER	Noter	2019	2018
1 287	462	Kontanter og fordringer på sentralbanker		462	1 288
3 010	4 063	Utlån til kredittinstitusjoner		182	119
64 263	66 185	Netto utlån til kunder	4,5,6,8,10	106 334	102 942
17 691	16 807	Obligasjoner og sertifikater	10	19 916	14 598
369	189	Aksjer	10	190	370
197	251	Finansielle derivater	10,11	757	619
1 858	1 858	Eierinteresser i konsernselskaper			
584	968	Eierinteresser i tilknyttede selskaper		968	584
22	27	Immaterielle eiendeler		27	22
387	426	Varige driftsmidler		458	413
90	107	Andre eiendeler		205	171
89 758	91 344	SUM EIENDELER	2,10	129 499	121 125
GJELD OG EGENKAPITAL					
2 261	2 192	Gjeld til kredittinstitusjoner		1 793	1 918
56 546	57 963	Innskudd fra kunder	2,7,10	57 949	56 537
18 027	16 707	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	10,12	53 430	48 323
179	213	Finansielle derivater	10,11	423	179
223	284	Betalbar skatt		361	309
288	387	Annen gjeld		425	328
61	43	Avsetninger for forpliktelse		43	61
51	49	Utsatt skatt		24	21
1 604	1 971	Ansvarlig lånekapital	10,12	1 971	1 604
79 240	79 809	Sum gjeld		116 418	109 280
1 603	1 604	Eierandelskapital	13	1 604	1 603
1 075	1 375	Hybridkapital		1 375	1 075
7 840	8 556	Annen egenkapital		10 102	9 167
10 518	11 535	Sum egenkapital	9	13 081	11 845
89 758	91 344	SUM GJELD OG EGENKAPITAL	2,10	129 499	121 125

MORBANK		Mill. kroner	KONSERN	
31.12.	31.12.		31.12.	31.12.
2018	2019		2019	2018
2 417	2 662	Renteinnbetalinger	3 749	3 258
-1 059	-1 185	Renteutbetalinger	-1 840	-1 518
348	334	Andre innbetalinger	346	380
-716	-770	Driftsutbetalinger	-898	-823
8	13	Inngått på konstaterte tap	13	8
-225	-225	Betalt periodeskatt	-289	-291
-27	-28	Betalte gaver	-28	-27
954	1 404	Endring innskudd fra kunder	1 399	958
2 286	-1 921	Endring utlån til kunder	-3 382	-5 464
0	0	Endring utlån til kredittinstitusjoner	0	0
246	-15	Endring innskudd fra kredittinstitusjoner	-108	-41
4 232	269	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-1 038	-3 560
15 353	20 016	Innbetaling vedr. verdipapirer	12 258	17 414
-20 473	-18 948	Utbetaling vedr. verdipapirer	-17 380	-18 568
6	3	Innbetaling vedr. salg av driftsmidler	3	11
-50	-37	Utbetaling vedr. kjøp av driftsmidler	-40	-51
-246	-293	Utbetaling Investering i datterselskaper og tilknyttede selskap	-293	-246
-474	-12	Endring andre eiendeler	-108	-3
-5 884	729	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5 560	-1 443
506	-1 053	Endring utlån til kredittinstitusjoner	-63	117
1 039	-54	Endring innskudd fra kredittinstitusjoner	-17	1 055
3 900	3 600	Innbetalinger obligasjonsgjeld	16 063	13 770
-3 656	-4 815	Utbetalinger obligasjonsgjeld	-10 867	-10 052
-150	-154	Utbetaling utbytte og renter hybridkapital	-154	-150
600	500	Emisjon ansvarlig lån	500	600
-400	-134	Innfridd ansvarlig lån	-134	-400
-43	-13	Endring annen gjeld	144	208
	300	Utvidelse hybridkapital	300	
1 796	-1 823	Netto kontantstrøm fra finansieringsvirksomhet	5 772	5 148
144	-825	Netto endring likvider	-826	145
1 143	1 287	Likviditetsbeholdning 01.01	1 288	1 143
1 287	462	Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	462	1 288

Egenkapitaloppstilling

KONSERN	Egenkapital	Overkurs	Utjevnings	Hybrid	Grunnfonds	Gave	Annen	Minoritets	
Mill. kroner	bevis	fond	fond	kapital	kapital	fond	egenkapital	interesser	SUM
Balanse 31.12.2017	783	451	341	1 075	7 165	61	1 230	2	11 108
Utdelt utbytte 2017							-94	-1	-95
Overgangsvirkning IFRS 9			1		4		-3		2
Resultat pr 31.12.2018			27	56	514	40	302	1	940
Betalte renter hybridkapital				-56					-56
Utvidet resultat							-15		-15
Disponert av gavefond						-39			-39
Andre endringer							1	-1	0
Balanse 31.12.2018	783	451	369	1 075	7 683	62	1 421	1	11 845
Utdelt utbytte 2018							-94		-94
Resultat pr. 31.12.2019				60			1 064	1	1 125,0
Betalte renter hybridkapital				-60					-60,0
Emisjon hybridkapital				300					300
Utvidet resultat							-4		-4
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0		1						1
Disponert av gavefond						-34			-34
Andre endringer					1		1		1
Balanse 31.12.2019	783	451	370	1 375	7 684	28	2 388	2	13 081
MORBANK									
Balanse 31.12.2017	783	451	341	1 075	7 165	61	94	0	9 970
Utdelt utbytte 2017							-94		-94
Overgangsvirkning IFRS 9			1		4				5
Resultat pr 31.12.2018			27	56	514	40	94	0	731
Betalte renter hybridkapital				-56					-56
Utvidet resultat									0
Disponert av gavefond						-39			-39
Balanse 31.12.2018	783	451	369	1 075	7 683	62	94	0	10 518
Utdelt utbytte 2018							-94		-94
Resultat pr. 31.12.2019				60			844		904
Betalte renter hybridkapital				-60					-60
Emisjon hybridkapital				300					300
Utvidet resultat					0				0
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	0		0		0				0
Disponert av gavefond						-34			-34
Andre endringer			0		1				1
Balanse 31.12.2019	783	451	370	1 375	7 684	28	844	0	11 535

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med Internasjonale Standarder for Finansiell rapportering, IFRS, herunder IAS 34.

Regnskapsprinsippene er de samme som ble lagt til grunn i årsregnskapet for 2018 dersom ikke annet er spesifisert.

Banken endret 01.01.2019 regnskapsprinsipp for leieavtaler, hvor IFRS 16 leieavtaler har erstattet IAS 17 leieavtaler. For utfyllende beskrivelser av regnskapsmessige effekter av overgangen til ny regnskapsstandard vises det til årsregnskapet for 2018 note 38.

Det er ikke øvrige nye standarder gjeldende for 2019 som har hatt vesentlig betydning for regnskapet.

Skattesats på 25 prosent er lagt til grunn ved utarbeidelse av kvartalsregnskapet.

2. SEGMENTRAPPORTERING

BANKVIRKSOMHET

31.12.2019

Rapportering pr. segment	Ufordelt			Sum		
Resultatregnskap (Mill. kroner)	PM	BM	og elimin.	bankvirksomhet	Sørmeglere	Totalt
Netto renteinntekter	1 084	760	81	1 926	0	1 926
Netto andre driftsinntekter	207	73	41	321	121	442
Driftskostnader	377	101	332	810	108	918
Driftsresultat før tap pr. segment	915	732	-210	1 437	12	1 450
Tap på utlån og garantier	2	-52	33	-17		-17
Resultat før skatt pr. segment	913	784	-243	1 454	12	1 467
Netto utlån til kunder	71 182	35 113	39	106 334		106 334
Andre eiendeler			23 093	23 093	73	23 166
Sum eiendeler pr. segment	71 182	35 113	23 132	129 426	73	129 499
Innskudd fra og gjeld til kunder	30 164	22 399	5 386	57 949		57 949
Mellomregn./annen gjeld	41 018	12 714	4 664	58 396	73	58 469
Sum gjeld pr. segment	71 182	35 113	10 051	116 345	73	116 418
Egenkapital			13 081	13 081		13 081
Sum gjeld og egenkapital pr. segment	71 182	35 113	23 131	129 426	73	129 499

BANKVIRKSOMHET

31.12.2018

Rapportering pr. segment	Ufordelt			Sum		
Resultatregnskap (Mill. kroner)	PM	BM	og elimin.	bankvirksomhet	Sørmeglere	Totalt
Netto renteinntekter	1 000	686	43	1 729	0	1 729
Netto andre driftsinntekter	194	73	-33	234	109	343
Driftskostnader	383	99	301	783	101	884
Driftsresultat før tap pr. segment	811	660	-291	1 180	8	1 188
Tap på utlån og garantier	12	-25	-23	-36		-36
Resultat før skatt pr. segment	799	685	-269	1 216	8	1 224
Netto utlån til kunder	68 206	34 819	-84	102 942		102 942
Andre eiendeler			18 115	18 115	67	18 183
Sum eiendeler pr. segment	68 206	34 819	18 032	121 057	67	121 125
Innskudd fra og gjeld til kunder	28 719	21 208	6 610	56 537		56 537
Mellomregn./annen gjeld	39 488	13 611	-423	52 676	67	52 744
Sum gjeld pr. segment	68 206	34 819	6 187	109 213	67	109 280
Egenkapital			11 845	11 845		11 845
Sum gjeld og egenkapital pr. segment	68 206	34 819	18 032	121 058	67	121 125

3. RENTEINTEKTER OG RENTEKOSTNADER

MORBANK		Renteinntekter	KONSERN	
31.12. 2018	31.12. 2019	Mill. kroner	31.12. 2019	31.12. 2018
		<i>Renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost:</i>		
75	92	Renter av fordringer på kredittinstitusjoner	24	10
1 217	1 452	Renter av utlån til kunder	3 281	2 768
1 291	1 543	Sum renter fra finansielle instrumenter vurder til amortisert kost	3 305	2 778
		<i>Renter fra finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over resultat:</i>		
150	165	Renter av utlån til kunder (fastrenteutlån)	166	150
198	305	Renter av sertifikater og obligasjoner	321	217
348	470	Sum renter fra fin. instr. vurder til virkelig verdi over resultat	487	367
		Renter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat		
664	677	Renter av utlån til kunder (lån med pant i bolig)		
664	677	Sum renter fra fin. instr. til virkelig verdi over utvidet resultat		
2 303	2 691	Sum renteinntekter	3 792	3 145

MORBANK		Rentekostnader	KONSERN	
31.12. 2018	31.12. 2019	Mill. kroner	31.12. 2019	31.12. 2018
		<i>Rentekostnader fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost:</i>		
19	38	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	38	19
547	692	Renter på innskudd til kunder	691	543
305	345	Renter på utstedte verdipapirer	1 036	774
41	49	Renter på ansvarlig lånekapital	49	41
39	47	Avgift Bankens Sikringsfond og andre rentekostnader	52	39
951	1 172	Sum rentekostnader fra fin.instr. vurder til amortisert kost	1 866	1 416
951	1 172	Sum rentekostnader	1 866	1 416

4. TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER OG UBENYTTETDE KREDITTER

Avsetning for tap og periodens tapskostnad er beregnet ihht IFRS 9 og er basert på forventet kreditttap (ECL) ved bruk av 3-trinns metode som er beskrevet i note 7 i årsregnskapet for 2018.

MORBANK		Mill. kroner	KONSERN	
31.12.18	31.12.19	Periodens tapskostnad	31.12.19	31.12.18
-3	-6	Periodens endring i nedskrivninger trinn 1	-5	-3
-3	31	+ Periodens endring i nedskrivninger trinn 2	33	-7
-44	-89	+ Periodens endring i nedskrivninger trinn 3	-89	-43
22	41	+ Periodens konst. tap	41	22
4	18	+ Inntektsført som renter	18	4
8	13	- Periodens inngang på tidligere konstatert tap	13	8
-1	-1	+ endring i nedskrivninger på garantier	-1	-1
-33	-21	= Periodens tapskostnad	-17	-36

KONSERN

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	
	over 12 måneder	over levetiden	over levetiden	
	til instrumentet	til instrumentet	til instrumentet	Totalt
MILLIONER KRONER				
Tapsavsetning pr 1.1.2019	45	94	335	473
Overføringer				
Overført til trinn 1	47	-17	-30	0
Overført til trinn 2	-4	51	-47	0
Overført til trinn 3	-1	-2	3	0
Tap på nye utlån	20	39	37	96
Tap på fraregnet utlån *	-16	-24	-67	-107
Tap på gamle lån og andre endringer	-53	-13	0	-66
Tapsavsetning pr 31.12.2019	39	126	231	397
Avsetning tap på utlån	32	111	228	370
Avsetning tap på garantier og ubenyttede kreditter	8	15	4	27
Sum tapsavsetning	39	126	231	397

* Tap på fraregnet utlån knytter seg til tap på lån som er innfridd..

I tabellen inngår også nedskrivninger på utenom balanseposter (ubenyttet kreditter og garantier). Disse er presentert som annen gjeld i balansen.

MORBANK

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	
	over 12 måneder	over levetiden	over levetiden	
	til instrumentet	til instrumentet	til instrumentet	Totalt
MILLIONER KRONER				
Tapsavsetning pr 1.1.2019	44	91	330	466
Overføringer				
Overført til trinn 1	46	-16	-30	0
Overført til trinn 2	-3	50	-47	0
Overført til trinn 3	-1	-2	3	0
Tap på nye utlån	19	36	37	92
Tap på fraregnet utlån*	-15	-22	-67	-105
Tap på gamle lån og andre endringer	-53	-17	4	-66
Tapsavsetning pr 31.12.2019	37	120	230	387
Avsetning tap på utlån	29	105	226	360
Avsetning tap på garantier og ubenyttede kreditter	8	15	4	27
Sum tapsavsetning	37	120	230	387

* Tap på fraregnet utlån knytter seg til tap på lån som er innfridd eller overført mellom bank og kredittforetak.

I tabellen inngår også nedskrivninger på utenom balanseposter (ubenyttet kreditter og garantier). Disse er presentert som annen gjeld i balansen.

5. MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER

Misligholdte engasjement defineres som engasjement der kontraktsfestede betalinger er overtrukket med mer enn 90 dager og beløpet overstiger kr. 1.000. Disse er presentert på egen linje. Alle engasjementer i trinn 3 er definert som misligholdte.

MORBANK		Mill. kroner	KONSERN	
31.12.18	31.12.19		31.12.19	31.12.18
213	276	Brutto misligholdte engasjement > 90 dager	286	213
783	763	Øvrige misligholdte engasjementer	786	797
996	1 039	Sum misligholdte engasjementer (trinn 3)	1 072	1 010
330	230	Trinn 3 nedskrivninger	231	335
666	809	Netto misligholdte engasjementer	841	675
33,1 %	22,1 %	Avsetningsgrad misligholdte engasjementer	21,5 %	33,2 %
0,33 %	0,41 %	Brutto misligholdte > 90 dager i % av brutto utlån	0,27 %	0,21 %

6. NEDSKRIVNINGER FORDELT PÅ SEKTOR, NÆRING OG TRINN

Tap fordelt på sektorer og næringer.

MORBANK				Mill. kroner		KONSERN			
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum tap pr 31.12.19		Sum tap pr 31.12.19	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1	
3	10	34	47	Personkunder	59	35	19	5	
0	0	0	0	Offentlig	0	0	0	0	
1	1	1	3	Primærnæring	3	1	1	1	
4	2	4	9	Industri	9	4	2	4	
7	21	66	94	Utvikling av eiendom	94	66	20	8	
1	3	13	17	Oppføring av bygninger	17	13	3	1	
15	70	58	143	Eiendomsdrift	142	58	68	15	
0	0	24	25	Transport	25	24	0	0	
1	3	18	22	Varehandel	22	18	3	1	
0	1	0	1	Hotell og restaurant	1	0	1	0	
0	1	0	2	Borettslag	2	0	1	0	
2	6	8	16	Forretningsmessig tjenesteyting	16	8	6	2	
2	2	3	7	Sosial tjenesteyting	7	3	2	2	
37	120	230	387	Sum tapsavsetninger på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	397	231	126	39	
29	105	226	360	Tapsavsetninger på utlån	370	228	111	32	
8	15	4	27	Tapsavsetninger på ubenyttede kreditter og garantier	27	4	15	8	
37	120	230	387	Sum tapsavsetninger	397	231	126	39	

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

Beregnet tap pr 31.12.2019 basert på de ulike trinnene i tapsmodellen.

Millioner kroner

	Trinn	Engasjementbeløp	I %	Beregnet tap	I %
Konsern					
Bedriftsmarked	1	34 030	28,8 %	34	8,5 %
	2	6 936	5,9 %	109	27,5 %
	3	824	0,7 %	197	49,5 %
Bedriftsmarked totalt		41 790	35,3 %	340	85,6 %
Personmarked	1	70 971	60,0 %	6	1,4 %
	2	5 323	4,5 %	17	4,2 %
	3	248	0,2 %	35	8,8 %
Personkunder totalt		76 543	64,7 %	57	14,4 %

Millioner kroner

	Trinn	Engasjementbeløp	I %	Beregnet tap	I %
Morbank					
Bedriftsmarked	1	34 026	45,4 %	34	8,8 %
	2	6 936	9,3 %	110	28,4 %
	3	824	1,1 %	196	50,7 %
Bedriftsmarked totalt		41 786	55,7 %	340	87,8 %
Personmarked	1	29 618	39,5 %	3	0,8 %
	2	3 339	4,5 %	10	2,7 %
	3	215	0,3 %	34	8,7 %
Personmarked totalt		33 172	44,3 %	47	12,2 %

7. INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK		Mill. kroner	KONSERN	
31.12.18	31.12.19		31.12.19	31.12.18
26 797	28 084	Personkunder	28 074	26 798
10 072	9 325	Offentlig	9 326	10 073
442	561	Primærnæring	561	442
1 672	1 923	Industri	1 923	1 672
519	566	Utvikling av eiendom	561	507
978	1 117	Oppføring av bygninger	1 117	978
2 892	3 066	Eiendomsdrift	3 066	2 892
598	645	Transport	645	598
1 005	1 032	Varehandel	1 032	1 005
147	152	Hotell og restaurant	152	147
207	186	Borettslag	186	207
5 176	5 075	Forretningsmessig tjenesteyting	5 075	5 176
6 026	6 202	Sosial tjenesteyting	6 202	6 026
16	29	Påløpte renter	29	16
56 546	57 963	Sum innskudd fra kunder	57 949	56 537

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

8. UTLÅN FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK		Mill. kroner	KONSERN	
31.12.18	31.12.19		31.12.19	31.12.18
28 575	30 034	Personkunder	70 126	67 282
550	498	Offentlig	499	551
947	1 157	Primærnæring	1 159	948
971	795	Industri	796	972
4 756	4 855	Utvikling av eiendom	4 836	4 663
1 516	1 386	Oppføring av bygninger	1 388	1 518
18 019	17 239	Eiendomsdrift	17 257	18 039
668	677	Transport	678	669
1 051	1 093	Varehandel	1 098	1 052
301	274	Hotell og restaurant	275	301
1 095	1 248	Borettslag	1 249	1 096
1 150	1 872	Forretningsmessig tjenesteyting	1 874	1 151
4 978	5 242	Sosial tjenesteyting	5 248	4 983
135	173	Opptjente renter	222	173
64 713	66 545	Sum brutto utlån	106 704	103 400
450	360	Nedskrivninger på utlån	370	458
64 263	66 185	Sum netto utlån	106 334	102 942

* Nedskrivninger knytter seg kun til utlån og omfatter ikke nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier. Nedskrivninger er her ikke sammenlignbart med øvrige tapsnoter.

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

9. ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALDEKNING

MORBANK		Mill. kroner	KONSERN	
31.12.18	31.12.19		31.12.19	31.12.18
10 518	11 535	Sum balanseført egenkapital	13 081	11 845
Kjernekapital				
-1 075	-1 375	Egenkapital som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-1 375	-1 075
-189	-245	Del av resultat som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-245	-189
-22	-27	Fradrag for immaterielle eiendeler og utsatt skattefordel	-27	-22
-24	-44	Fradrag for forsvarlig verdsettelse (AVA)	-27	-21
		Forholdsmessig andel ren kjernekapital fra Brage Finans AS	374	184
		Fradrag for interne eliminerings Brage Finans AS	-374	-187
-37	-104	Andre fradrag	-51	-21
9 171	9 740	Sum ren kjernekapital	11 356	10 514
Annen kjernekapital				
1 075	1 375	Hybridkapital	1 375	1 075
		Forholdsmessig andel kjernekapital Brage Finans AS	36	15
0	0	Fradrag i annen kjernekapital	0	0
10 246	11 115	Sum kjernekapital	12 767	11 604
Tilleggskapital utover kjernekapital				
1 604	1 971	Ansvarlig lånekapital	1 971	1 604
		Forholdsmessig tilleggskapital Brage Finans AS	49	27
-99	-101	Fradrag i tilleggskapitalen	-101	-99
1 505	1 870	Sum tilleggskapital	1 919	1 532
11 751	12 985	Netto ansvarlig kapital	14 686	13 135
Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II beregnet etter standardmetoden:				
3	2	Engasjement med lokale og regionale myndigheter	2	3
51	70	Engasjement med institusjoner	34	20
148	218	Engasjement med foretak	224	150
452	415	Engasjement med massemarked	520	537
3 104	3 029	Engasjement med pantessikkerhet i eiendom	4 167	4 213
76	92	Engasjement som er forfalt	98	80
2	2	Engasjement som er høyrisiko	2	2
403	384	Engasjement i obligasjoner med fortrinnsrett	107	86
299	334	Engasjement i egenkapitalposisjoner	184	151
49	49	Engasjement øvrig	49	62
4 587	4 595	Kapitalkrav for kreditt- og motpartsrisiko	5 387	5 304
1	1	Kapitalkrav for posisjons-, valuta- og varerisiko	1	1
240	259	Kapitalkrav for operasjonell risiko	313	298
0	1	CVA tillegg	1	0
0	0	Fradrag i kapitalkravet	0	0
4 828	4 856	Sum minimumskrav til ansvarlig kapital	5 702	5 603
60 354	60 702	Risikovektet balanse (beregningsgrunnlag)	71 275	70 036
		Forholdsmessig andel av beregningsgrunnlag Brage Finans AS	2 112	1 336
		Fradrag for interne eliminerings Brage Finans AS	-955	-484
		Risikovektet balanse etter konsolidering	72 432	70 888
15,2 %	16,0 %	Ren kjernekapitaldekning i %	15,7 %	14,8 %
17,0 %	18,3 %	Kjernekapitaldekning i %	17,6 %	16,4 %
19,5 %	21,4 %	Kapitaldekning i %	20,3 %	18,5 %
7,9 %	8,5 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,3 %	9,1 %

10. VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er klassifisert i ulike nivåer.

Nivå 1:

Omfatter finansielle eiendeler og forpliktelser verdsatt ved bruk av ukorrigerede observerbare markedsverdier. Dette omfatter noterte aksjer, derivater som handles på aktive markedsplasser, øvrige verdipapirer med noterte markedsverdier.

Nivå 2:

Instrumenter verdsatt basert på verdsettelsesteknikker hvor alle forutsetninger (all input) er basert direkte eller indirekte på observerbare markedsdata. Verdier her kan hentes fra eksterne markedsaktører eller avstemmes mot eksterne markedsaktører som tilbyr slike tjenester.

Nivå 3:

Instrumenter er basert på verdsettelsesteknikker hvor minst en vesentlig forutsetning ikke kan støttes basert på observerbare markedsverdier. I denne kategorien inngår investeringer i unoterte selskaper og fastrenteutlån hvor det ikke foreligger nødvendig markedsinformasjon.

For ytterligere beskrivelse henvises det til note 22 virkelig verdi av finansielle instrumenter i årsregnskapet for 2018.

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			31.12.2019	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost								
462		462		Kontanter og fordringer på sentralbanker	462		462	
4 063		4 063		Utlån til kredittinstitusjoner	182		182	
38 764			38 764	Netto utlån til kunder (flytende rente)	100 645			100 645
Eiendeler innregnet til virkelig verdi								
5 689			5 689	Netto utlån til kunder (fast rente)	5 689			5 689
21 733			21 733	Netto utlån til kunder (boliglån)				
16 807		16 807		Obligasjoner og sertifikater	19 916		19 916	
189	6		183	Aksjer	190	6		184
251		251		Finansielle derivater	757		757	
87 958	6	21 584	66 368	Sum finansielle eiendeler	127 841	6	21 318	106 518
Gjeld innregnet til amortisert kost								
2 192		2 192		Gjeld til kredittinstitusjoner	1 793		1 793	
57 963			57 963	Innskudd fra kunder	57 949			57 949
16 707		16 709		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	53 430		53 427	
1 971		1 981		Ansvarlig lånekapital	1 971		1 981	
Gjeld innregnet til virkelig verdi								
213		213		Finansielle derivater	423		423	
79 046	0	21 095	57 963	Sum finansiell gjeld	115 565	0	57 623	57 949

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			31.12.2018	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler innregnet til amortisert kost								
1 287		1 287		Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 288		1 288	
3 010		3 010		Utlån til kredittinstitusjoner	119		119	
37 656			37 656	Netto utlån til kunder (flytende rente)	97 228			97 228
Eiendeler innregnet til virkelig verdi								
5 714			5 714	Netto utlån til kunder (fast rente)	5 714			5 714
20 893			20 893	Netto utlån til kunder (boliglån)				
17 691		17 691		Obligasjoner og sertifikater	14 598		14 598	
369	5		364	Aksjer	370	5		365
197		197		Finansielle derivater	619		619	
86 817	5	22 185	64 627	Sum finansielle eiendeler	119 936	5	16 624	103 307
Gjeld innregnet til amortisert kost								
2 261		2 261		Gjeld til kredittinstitusjoner	1 918		1 918	
56 546			56 546	Innskudd fra kunder	56 537			56 537
18 027		18 081		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	48 323		48 443	
1 604		1 601		Ansvarlig lånekapital	1 604		1 601	
Gjeld innregnet til virkelig verdi								
179		179		Finansielle derivater	179		179	
78 617	0	22 122	56 546	Sum finansiell gjeld	108 561	0	52 141	56 537

Bevegelse kategori 3

KONSERN

Mill. kroner	Utlån og fordringer på kunder	Herav kredittrisiko	Aksjer
Innregnet verdi 01.01.2018	6 316	-2	567
Tilgang 2018	1 334		66
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	-69	1	45
Avgang 2018	-1 867		-13
Reklassifisert som tilknyttet selskap (TS)			-300
Innregnet verdi 31.12.2018	5 714	-1	365
Tilgang 2019	1 106		114
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	15	14	2
Avgang 2019	-1 146		
Reklassifisert som tilknyttet selskap (TS)			-298
Innregnet verdi 31.12.2019	5 689	13	184

MORBANK

Mill. kroner	Utlån og fordringer på kunder	Herav kredittrisiko	Aksjer
Innregnet verdi 01.01.2018	6 316	-2	567
Reklassifisering boliglån til virkelig verdi	25 002		
Tilgang 2018	1 334		66
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	-69	1	45
Avgang 2018	-5 976		-13
Reklassifisert som tilknyttet selskap (TS)			-300
Innregnet verdi 31.12.2018	26 607	-1	365
Tilgang 2019	1 946		114
Herav overført fra nivå 1 eller 2	0		
Verdiendringer ført i perioden	15	14	2
Avgang 2019	-1 146		
Reklassifisert som tilknyttet selskap (TS)			-298
Innregnet verdi 31.12.2019	27 422	13	183

Sensitivitetsanalyse

Verdiendringer som følge av endring av kredittspread på 10 basispunkter.

KONSERN / MORBANK

Mill. kroner	31.12.2019	31.12.2018
Utlån til kunder	19	18
- herav lån til bedriftsmarked (BM)	3	4
- herav lån til personmarked (PM)	16	14

11. MOTREGNING

KONSERN

Mill. kroner	31.12.2019	31.12.2019 (1)	31.12.2018	31.12.2018 (1)
		nettopresentert		nettopresentert
Eiendeler				
Finansielle derivater	757	335	619	447

Gjeld

Finansielle derivater	422	0	179	7
-----------------------	-----	---	-----	---

Mill. kroner	31.12.2019	31.12.2019 (1)	31.12.2018	31.12.2018 (1)
		nettopresentert		nettopresentert
Eiendeler				
Finansielle derivater	251	89	197	118

Gjeld

Finansielle derivater	212	50	179	101
-----------------------	-----	----	-----	-----

(1) Viser eiendeler og forpliktelser dersom banken og konsernet hadde nettoført sine finansielle derivater mot hver enkelt motpart.

Banken og konsernets motregningsrett følger alminnelig norsk lov. Banken og Sparebanken Sør Boligkreditt AS har gjennom ISDA avtaler adgang til å motregne annet mellomværende dersom visse hendelser inntreffer. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på nettogrunnlag.

12. OBLIGASJONGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld - konsern

Mill. kroner	31.12.2019	31.12.2018
Obligasjoner, nominell verdi	52 977	47 969
Verdireguleringer	273	170
Påløpte renter	180	184
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	53 430	48 323

Endring i verdipapirgjeld - konsern

Mill. kroner	31.12.2018	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	31.12.2019
Obligasjoner, nominell verdi	47 969	16 063	-10 867	-187	52 977
Verdireguleringer	170			103	273
Påløpte renter	184			-4	180
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	48 323	16 063	-10 867	-88	53 430

Verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	31.12.2019	31.12.2018
Obligasjoner, nominell verdi	16 672	17 904
Verdireguleringer	-47	13
Påløpte renter	82	110
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	16 707	18 027

Endring i verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	31.12.2018	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	31.12.2019
Obligasjoner, nominell verdi	17 904	3 600	-4 815	-17	16 672
Verdireguleringer	13			-60	-47
Påløpte renter	110			-28	82
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	18 027	3 600	-4 815	-104	16 707

Endring i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån – morbank og konsern

Mill. kroner	31.12.2018	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	31.12.2019
Ansvarlig lån	1 600	500	-134		1 966
Påløpt rente	4			1	5
Sum ansvarlig lånekapital	1 604	500	-134	1	1 971

13. EGENKAPITALBEVISEIERE

De 20 største egenkapitalbeviserne pr. 31.12.2019

NAVN	ANTALL	ANDEL AV	NAVN	ANTALL	ANDEL AV
	EKB	EKB-KAP. %		EKB	EKB-KAP. %
1. Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør	7 988 679	51,00	11. Catilina Invest AS	114 558	0,73
2. EIKA utbytte VPF c/o Eika kapitalforv.	640 284	4,09	12. Svenska Handelsbanken AB	100 000	0,64
3. Arendal Kom. pensjonskasse	450 000	2,87	13. Ottersland AS	100 000	0,64
4. Pareto AS	417 309	2,66	14. Bergen Kom. Pensjonskasse	94 499	0,60
5. Glstad Invest AS	368 765	2,35	15. MP Pensjon PK	85 523	0,55
6. Otterlei Group AS	330 659	2,11	16. Artel AS	82 131	0,52
7. Øyhovden Invest AS	212 000	1,35	17. Profond AS	76 478	0,49
8. Wenaasgruppen AS	186 000	1,19	18. Apriori Holding AS	72 575	0,46
9. Gumpen Bileiendom AS	174 209	1,11	19. Varodd AS	70 520	0,45
10. Allumgården AS	151 092	0,96	20. Birkenes Sparebank	66 000	0,42
Totalt - 10 største eierne	10 918 997	69,71	Totalt - 20 største eierne	11 781 281	75,21

Eierbrøken pr. 01.01.2019 var 17,2 prosent. Hybridkapitalen som er klassifisert som egenkapital er holdt utenfor ved beregning av eierbrøk.

Eierandelskapitalen utgjorde 783 197 200 kroner, fordelt på 15 663 944 egenkapitalbevis, pålydende 50 kroner. Sparebanken Sør eide ingen egne egenkapitalbevis pr. 31.12.2019.

Risikostyringen sikrer at konsernets risikoeksponering til enhver tid er kjent og bidrar til at konsernet når strategiske mål, samt at lover, forskrifter og krav fra myndigheter etterleves. Det er fastsatt styringsmål for konsernets samlede risikonivå, og konkrete styringsmål innenfor de enkelte risikoområdene. Det er etablert systemer for måling, styring og kontroll av risiko. Kapitalstyringen skal sikre at konsernet har en god kjernekapitaldekning, finansiell stabilitet og en tilfredsstillende avkastning i forhold til risikoprofil. Konsernets kapitaldekning og risikoeksponering følges opp gjennom periodiske rapporter.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke kan overholde forpliktelser. En av de vesentligste risikofaktorene knyttet til Sparebanken Sørs virksomhet er kredittrisiko. Bankens fremtidige tapsutvikling vil også påvirkes av den generelle konjunkturutvikling, og et av de viktigste områdene for bankens risikostyring er dermed knyttet til kredittgivning og prosesser rundt dette.

Kredittrisikoen styres gjennom konsernets strategi- og policydokumenter, kredittrutiner, kredittprosesser, scoring- modeller og bevilgningsfullmakter.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig som følge av konsernets usikrede transaksjoner i rente-, valuta- og egenkapitalmarkedene, og kan inndeles i renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko og spreadrisiko. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i rentenivå, markedspriser og/eller kurser. Det er styrevedtatte retningslinjer og rammer for styring av markedsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko knyttet til Sparebanken Sørs evne til å finansiere utlånsvekst og innfri låneforpliktelser til markedsbetingelser. Likviditetsrisiko omfatter også risikoen for at finansielle markeder som konsernet ønsker å benytte ikke fungerer. Retningslinjer og rammer for styring av likviditetsrisiko er fastsatt av styret.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er den risiko banken har som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller misligheter, eller eksterne hendelser. Eksempler på operasjonelle risikoforhold kan være uønskede handlinger og hendelser som bl.a. svikt i IT-systemer, hvitvasking, korrupsjon, underslag, innsiddehandel, bedrageri, ran, trusler mot ansatte, fullmaktsbrudd og brudd på vedtatte rutiner m.m.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risiko for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Dette kan bl.a. oppstå som følge av at myndighetene innfører endring i reguleringer, eller ved gjennomføring av finans- eller pengepolitiske tiltak, herunder endringer i skatte-, avgifts- og valutalovgivningen, som vil kunne påvirke virksomheten negativt.

Det er en forutsetning for Sparebanken Sør at risiko skal være undergitt en aktiv og tilfredsstillende styring, basert på styrevedtatte målsettinger og rammer for risikoeksponering og risikotoleranse.

Resultat (Mill. kroner)	4. kvartal 2019	3. kvartal 2019	2. kvartal 2019	1. kvartal 2019	4. kvartal 2018
Netto renteinntekter	523	499	467	438	447
Netto provisjonsinntekter	91	93	86	74	82
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-31	31	5	20	-49
Sum andre driftsinntekter	26	17	25	5	3
Sum netto inntekter	609	640	583	537	483
Sum driftskostnader før tap	233	226	231	229	255
Driftsresultat før tap	376	414	352	308	228
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	-3	-19	2	3	-44
Resultat før skattekostnad	379	433	350	305	272
Skattekostnad	86	102	83	71	68
Resultat for perioden	293	331	267	234	204

Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Netto renteinntekter	1,60 %	1,57 %	1,52 %	1,46 %	1,46 %
Netto provisjonsinntekter	0,28 %	0,29 %	0,28 %	0,25 %	0,27 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-0,09 %	0,10 %	0,02 %	0,07 %	-0,16 %
Andre driftsinntekter	0,08 %	0,05 %	0,08 %	0,02 %	0,01 %
Sum netto inntekter	1,87 %	2,01 %	1,90 %	1,79 %	1,58 %
Sum driftskostnader før tap	0,71 %	0,71 %	0,75 %	0,76 %	0,83 %
Driftsresultat før tap	1,15 %	1,30 %	1,15 %	1,03 %	0,74 %
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	-0,01 %	-0,06 %	0,01 %	0,01 %	-0,14 %
Resultat før skattekostnad	1,16 %	1,36 %	1,14 %	1,02 %	0,89 %
Skattekostnad	0,26 %	0,32 %	0,27 %	0,24 %	0,22 %
Resultat for perioden	0,90 %	1,04 %	0,87 %	0,78 %	0,67 %

Nøkkeltall resultat

Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	9,6 %	11,2 %	9,0 %	8,3 %	7,2 %
Kostnader i % av inntekter	38,2 %	35,3 %	39,6 %	42,6 %	52,8 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto innt. fra finans. instr.	36,4 %	37,1 %	40,0 %	44,2 %	48,0 %

Nøkkeltall balanse

Forvaltningskapital	129 499	125 836	125 697	123 873	121 125
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	129 600	126 200	124 400	123 400	121 400
Netto utlån til kunder	106 334	105 730	104 964	102 957	102 942
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	3,3 %	3,8 %	4,4 %	4,3 %	5,6 %
Innskudd fra kunder	57 949	58 903	59 946	57 568	56 537
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	2,5 %	4,3 %	4,7 %	4,9 %	1,7 %
Innskudd i % av netto utlån	54,5 %	55,7 %	57,1 %	55,9 %	54,9 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)	13 081	12 511	12 200	11 952	11 845
Tap i prosent av netto utlån, annualisert	-0,01 %	-0,07 %	0,01 %	0,01 %	-0,17 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	0,27 %	0,28 %	0,32 %	0,21 %	0,21 %

Andre nøkkeltall

Likviditetsreserve (LCR) konsern	148 %	164 %	146 %	180 %	159 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern - EUR	1168 %	3503 %	3033 %	2807 %	4727 %
Likviditetsreserve (LCR) morbank	140 %	141 %	137 %	168 %	180 %
Ren kjernekapitaldekning	15,7 %	15,1 %	15,0 %	14,9 %	14,8 %
Kjernekapitaldekning	17,6 %	16,6 %	16,5 %	16,4 %	16,4 %
Kapitaldekning	20,3 %	18,7 %	18,6 %	18,5 %	18,5 %
Ren kjernekapital	11 356	11 140	10 900	10 694	10 514
Kjernekapital	12 767	12 252	12 011	11 790	11 604
Netto ansvarlig kapital	14 686	13 805	13 564	13 329	13 135
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,3 %	9,1 %	9,0 %	9,0 %	9,1 %
Antall ekspedisjonssteder	34	34	34	34	34
Antall årsverk i bankvirksomheten	429	429	427	436	434

Nøkkeltall egenkapitalbeviset

Egenkapitalbevisbrøk, vektet gjennomsnitt for perioden	17,2 %	17,2 %	17,2 %	17,2 %	17,9 %
Antall utstedte bevis	15 663 944	15 663 944	15 663 944	15 663 944	15 663 944
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (morbank)	2,4	2,8	2,2	1,9	1,6
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (konsern)	3,1	3,5	2,7	2,4	2,2
Utbytte / foreslått utbytte siste år pr. egenkapitalbevis	8,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	128,5	125,6	122,2	119,4	123,2
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8
Børskurs ved utgangen av perioden	110,0	95,0	94,5	90,2	96,9

	31.12 2019	31.12 2018	31.12 2017	31.12 2016	31.12 2015
Resultat (Mill. kroner)					
Netto renteinntekter	1 926	1 729	1 679	1 565	1 544
Netto provisjonsinntekter	344	318	312	293	300
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	24	2	88	224	-66
Sum andre driftsinntekter	74	23	18	28	14
Sum netto inntekter	2 368	2 072	2 097	2 110	1 792
Sum driftskostnader før tap	918	884	811	787	817
Driftsresultat før tap	1 450	1 188	1 286	1 323	975
Tap på utlån og garantier	-17	-36	20	50	97
Resultat før skattekostnad	1 467	1 224	1 266	1 273	878
Skattekostnad	342	285	282	284	231
Resultat for perioden	1 125	939	984	989	647
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital					
Netto renteinntekter	1,53 %	1,46 %	1,53 %	1,49 %	1,58 %
Netto provisjonsinntekter	0,27 %	0,27 %	0,28 %	0,28 %	0,31 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	0,02 %	0,00 %	0,08 %	0,21 %	-0,07 %
Andre driftsinntekter	0,06 %	0,02 %	0,02 %	0,03 %	0,01 %
Sum netto inntekter	1,88 %	1,75 %	1,92 %	2,01 %	1,83 %
Sum driftskostnader før tap	0,73 %	0,75 %	0,74 %	0,75 %	0,83 %
Driftsresultat før tap	1,15 %	1,00 %	1,17 %	1,26 %	0,99 %
Tap på utlån og garantier	-0,01 %	-0,03 %	0,02 %	0,05 %	0,10 %
Resultat før skattekostnad	1,17 %	1,03 %	1,16 %	1,21 %	0,90 %
Skattekostnad	0,27 %	0,24 %	0,26 %	0,27 %	0,24 %
Resultat for regnskapsåret	0,89 %	0,79 %	0,90 %	0,94 %	0,66 %
Nøkkeltall resultat					
Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	9,5 %	8,5 %	9,7 %	11,3 %	8,4 %
Kostnader i % av inntekter	38,8 %	42,7 %	38,7 %	37,3 %	45,6 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter	39,2 %	42,7 %	40,4 %	41,7 %	44,0 %
Nøkkeltall balanse					
Forvaltningskapital	129 499	121 125	114 310	105 455	101 334
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	125 900	118 600	109 500	104 950	98 000
Netto utlån til kunder	106 334	102 942	97 518	90 928	88 387
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	3,3 %	5,6 %	7,2 %	2,9 %	9,2 %
Innskudd fra kunder	57 949	56 537	55 580	51 562	48 349
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	2,5 %	1,7 %	7,8 %	6,6 %	0,2 %
Innskudd i % av netto utlån	54,5 %	54,9 %	57,0 %	56,7 %	54,7 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)	13 081	11 845	11 108	10 051	8 263
Tap i prosent av netto utlån, annualisert	-0,01 %	-0,17 %	0,02 %	0,05 %	0,11 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	0,27 %	0,21 %	0,28 %	0,30 %	0,47 %
Andre nøkkeltall					
Likviditetsreserve (LCR) konsern	148 %	159 %	139 %	128 %	108 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern- EUR	1168 %	4727 %	3105 %		
Likviditetsreserve (LCR) morbank	140 %	180 %	134 %	119 %	71 %
Ren kjernekapitaldekning etter forholdsmessig konsolidering av deleide selskaper	15,7 %	14,8 %	14,9 %	14,7 %	12,7 %
Kjernekapitaldekning	17,6 %	16,6 %	16,7 %	16,0 %	13,5 %
Kapitaldekning	20,3 %	18,7 %	18,9 %	17,9 %	15,5 %
Ren kjernekapital	11 356	10 517	9 890	9 114	7 700
Kjernekapital	12 767	11 591	10 965	9 939	8 210
Netto ansvarlig kapital	14 686	13 096	12 347	11 121	9 388
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,3 %	9,1 %	9,2 %	8,6 %	7,0 %
Antall ekspedisjonssteder	34	34	34	34	40
Antall årsverk i bankvirksomheten	429	434	432	439	449
Nøkkeltall egenkapitalbevis					
Egenkapitalbevisbrøk før disponering av resultat	17,2 %	17,9 %	18,7 %	19,8 %	13,5 %
Antall utstedte bevis	15 663 944,0	15 663 944	15 663 944	15 663 944	4 768 674
Resultat pr. egenkapitalbevis (morbank)	9,3	7,7	8,9	8,5	10,6
Resultat pr. egenkapitalbevis (konsern)	11,7	10,1	11,2	10,7	17,6
Utbytte siste år pr. egenkapitalbevis (morbank)	8,0	6,0	6,0	6,0	9,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	128,5	123,2	120,0	115,2	219,0
Kurs/bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	0,9	0,8	0,9	0,8	0,6
Børskurs ved utgangen av perioden	110,0	96,9	104,0	91,3	139,0

	4. kvartal	3. kvartal	2. kvartal	1. kvartal	4. kvartal	31.12.	31.12.
Mill. kroner	2019	2019	2019	2019	2018	2019	2018
Egenkapitalavkastning justert for hybridkapital							
Resultat etter skatt	293	331	267	233	204	1 125	939
Betalte renter hybridkapital	-14	-13	-21	-12	-12	-60	-56
Resultat etter skatt, inkludert renter hybridkapital	279	318	246	221	193	1 065	883
IB Egenkapital	12 511	12 200	11 952	11 845	11 666	11 845	11 108
IB Hybridkapital	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075
IB Egenkapital ekskl. hybridkapital	11 436	11 125	10 877	10 770	10 591	10 770	10 033
UB Egenkapital	13 081	12 511	12 200	11 952	11 845	13 081	11 845
UB Hybridkapital	-1 375	-1 075	-1 075	-1 075	-1 075	-1 375	-1 075
UB Egenkapital ekskl. hybridkapital	11 706	11 436	11 125	10 877	10 770	11 706	10 770
Snitt egenkapital	12 796	12 356	12 076	11 899	11 756	12 463	11 477
Snitt egenkapital ekskl. hybridkapital	11 571	11 281	11 001	10 824	10 681	11 238	10 402
Egenkapitalavkastning	9,1 %	10,6 %	8,9 %	7,9 %	6,9 %	9,0 %	8,2 %
Egenkapitalavkastning ekskl. hybridkapital	9,6 %	11,2 %	9,0 %	8,3 %	7,2 %	9,5 %	8,5 %
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital							
Netto renteinntekter	523	499	467	437	447	1 926	1 729
Renter hybridkapital	-14	-13	-21	-12	-12	-60	-56
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital	509	486	446	425	435	1 866	1 674
Gjennomsnittlig forv.kap.	129 600	126 200	124 400	123 400	121 400	125 900	118 600
I % av gjennomsnittlig forv.kapital	1,56 %	1,53 %	1,44 %	1,40 %	1,42 %	1,48 %	1,41 %
Ordinær drift (justert resultat)							
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital	509	486	446	425	435	1 866	1 674
Netto provisjonsinntekter	91	93	86	74	82	344	318
Resultatandel tilknyttede selskaper (ekskl. verdijustering Balder Betaling/Vipps)	21	16	23	4	-4	64	-9
Sum andre driftsinntekter	5	1	2	2	7	10	11
Driftskostnader	233	226	231	229	255	918	884
Ordinær drift (justert resultat), før skatt	393	370	326	275	265	1 366	1 110
Resultat ekskl. Finans og justert for engangshendelser							
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital	509	486	446	425	435	1 866	1 674
Netto provisjonsinntekter	91	93	86	74	82	344	318
Resultatandel tilknyttede selskaper (ekskl. verdijustering Balder Betaling/Vipps)	21	16	23	4	-4	64	
Andre driftsinntekter	5	1	2	2	7	10	11
Driftskostnader	233	226	231	229	255	918	884
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	-3	-19	2	3	-44	-17	-36
Resultat ekskl. Finans og justert for engangshendelser	396	389	324	272	309	1 383	1 155
Skatt (25 %)	99	97	81	68	77	346	289
Ordinær drift / justert resultat etter tap, etter skatt	297	292	243	204	232	1 037	866
Snitt egenkapital ekskl. hybridkapital	11 571	11 281	11 001	10 824	10 681	11 238	10 402
Egenkapitalavkastning resultat ekskl. Finans og justert for engangshendelser	10,2 %	10,3 %	8,9 %	7,6 %	8,6 %	9,2 %	8,3 %
Gjennomsnitt renter / maringer							
Gjennomsnittlig utlånsrente PM (avkastning)	3,26 %	3,09 %	2,90 %	2,79 %	2,74 %		
Gjennomsnittlig utlånsrente BM (avkastning)	4,03 %	3,86 %	3,66 %	3,49 %	3,36 %		
Gjennomsnittlig innskuddsrente PM	1,03 %	0,94 %	0,91 %	0,88 %	0,82 %		
Gjennomsnittlig innskuddsrente BM	1,49 %	1,37 %	1,30 %	1,14 %	1,12 %		
Gjennomsnittlig 3 mnd NIBOR	1,84 %	1,63 %	1,46 %	1,29 %	1,19 %		
Utlånsmargin PM (utlånsrente - 3 mnd. NIBOR)	1,42 %	1,46 %	1,44 %	1,50 %	1,55 %		
Utlånsmargin BM (utlånsrente - 3 mnd. NIBOR)	2,19 %	2,23 %	2,20 %	2,20 %	2,17 %		
Innskuddsmargin PM (3 mnd. NIBOR - innskuddsrente)	0,81 %	0,69 %	0,55 %	0,41 %	0,37 %		
Innskuddsmargin BM (3 mnd. NIBOR - innskuddsrente)	0,35 %	0,26 %	0,16 %	0,15 %	0,07 %		

I styrets beretning og i regnskapspresentasjoner er det referert til enkelte justerte resultater som ikke er definert i IFRS (alternative resultatmål eller alternative performance measures (APM)). For definisjoner av Sparebankens Sørs alternative resultatmål se eget avsnitt.

Sparebanken Sør presenterer alternative resultatmål (APM'er) som gir nyttig informasjon for å supplere regnskapet. Målene er ikke definert i IFRS (International Financial Reporting Standards) og er nødvendigvis ikke direkte sammenlignbare med andre selskapers resultatmål. Alternative resultatmål er ikke ment å erstatte eller overskygge regnskapstallene etter IFRS, men er inkludert i våre rapporter for å få frem den underliggende driften på en bedre måte.

Nøkkeltall som er regulert i IFRS eller annen lovgivning er ikke regnet som alternative resultatmål. Det samme gjelder for ikke-finansiell informasjon. Sparebanken Sørs alternative resultatmål er presentert i oversiktene nøkkeltall, beregninger og styrets beretning. Alle APM'er presentert med sammenligningstall. APM'ene som nevnt under har vært brukt konsistent over tid.

Sparebanken Sør's alternative resultatmål og definisjoner

APM	Definisjon
Egenkapitalavkastning	EK avkastning gir relevant informasjon om konsernets lønnsomhet ved å måle evne til å generere lønnsomhet fra aksjonærens investering. Egenkapitalavkastning er ett av konsernets viktigste finansielle måltall, og beregnes som: Resultat etter skatt i perioden (justert for rente på hybridkapital), dividert på gjennomsnittlig egenkapital (justert for hybridkapital).
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis (inkludert utbytte)	Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis. Dette for å gi leseren en mulighet til å vurdere rimeligheten av egenkapitalbevisets børskurs. Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis blir kalkulert som egenkapitalbevisernes andel av egenkapitalen (eksklusive hybridkapital) ved utløpet av perioden, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis.
Resultat / utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	Nøkkeltallet gir informasjon om resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis i perioden. Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved resultat etter skatt multiplisert med eierbrøken, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis. Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved majoritetsinntester multiplisert med eierbrøken, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis.
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	Utlånsvekst siste 12 mnd. gir informasjon om aktivitet og vekst i konsernets utlånsvirksomhet. Banken benytter Sparebanken Sør Boligkreditt (SSBK) som et finansieringsinstrument og tallene inkluderer lån som er overført til selskapet da det er den samlede veksten som er relevant å sammenlikne. Utlånsveksten er beregnet som brutto utlån inkludert lån overført til SSBK ved periodeslutt minus brutto utlån inkludert lån overført til SSBK på samme tid året før, dividert på brutto utlån inkludert lån overført til SSBK på samme tid året før.
Innskuddvekst i % siste 12 mnd.	Innskuddvekst siste 12 måneder gir informasjon om aktivitet og vekst innenfor likviditetsstyringen i banken. Innskuddvekst er beregnet som innskudd ved periodeslutt minus innskudd på samme tid året før, dividert på innskudd på samme tid året før.
Kostnadsprosent (Kostnader i % av inntekter)	Gir informasjon om forholdet mellom inntekter og kostnader og regnes som et av Sparebanken Sørs viktigste måltall. Beregnes som sum driftskostnader dividert på sum inntekter.
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	Måltallet benyttes til å sammenlikne børskursen mot bokført verdi. Denne benyttes ofte for å sammenligne banker og blir beregnet som følger: Kurs på egenkapitalbeviset til Sparebanken Sør ved periodeslutt, dividert på bokført verdi pr. egenkapitalbevis.
Tap på utlån i prosent av netto utlån (annualisert)	Måltall som viser tap på utlån i i prosent av netto utlån. Beregnes som tap på utlån (inkludert tap på utlån på lån som er overført til SSBK) dividert på netto utlån, (inkludert utlån overført til SSBK) ved periodeslutt. Når informasjonen blir gitt for perioder som er kortere enn et år blir tap annualisert.
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	Nøkkeltallet blir presentert for å gi relevant informasjon knyttet til konsernets kreditteksponering. Nøkkeltallet beregnes ved at misligholdte lån (over 90 dager) divideres med brutto utlån, inkludert lån overført til SSBK ved periodeslutt.
Utlånsmargin (PM og BM)	Måler konsernets gjennomsnittlige margin på utlån, beregnet ved gjennomsnittlig rente på utlån i perioden, minus gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR i perioden. Gjennomsnittlig utlånsrente er beregnet som renteinntekt fra utlån til kunder dividert på gjennomsnittlig utlån til kunder i perioden.
Innskuddsmargin (PM og BM)	Måler konsernets gjennomsnittlige margin på innskudd, beregnet ved gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR i perioden, minus gjennomsnittlig rente på innskudd i perioden. Gjennomsnittlig innskuddsrente er beregnet som rentekostnader fra innskudd fra kunder dividert på gjennomsnittlig innskudd fra kunder i perioden.
Gjennomsnittlig utlånsrente	Se utlånsmargin (PM og BM) over.
Gjennomsnittlig innskuddsrente	Se innskuddsmargin (PM og BM) over.

Erklæring i henhold til Verdipapirhandelloven § 5-6

Styret og administrerende direktør i Sparebanken Sør bekrefter at bankens og konsernets regnskap for 2019 er utarbeidet i samsvarende med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysninger i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Videre bekreftes det at halvårsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer som selskapet står ovenfor.

Kristiansand, 6. februar 2020

Stein A. Hannevik
styrets leder

Inger Johansen
nestleder

Tom Erik Jebsen

Erling Holm

Marit Kittilsen

Mette Ramfjord Harv

Jan Erling Tobiassen
ansattes representant

Gunnhild Tveiten Golid
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

www.sor.no 0793

SPAREBANKEN SØR

Sparebanken Sør Pb. 200, 4662 Kristiansand | www.sor.no | tlf. 38 10 92 00